

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY 4

Obszar	2 – dopuszczająca	3 – dostateczna	4 – dobra	5 – bardzo dobra	6 – celująca
1. KOMUNIKACJA	Przy wsparciu nauczyciela rozumie proste polecenia i pytania, słucha krótkiej wypowiedzi i odpowiednio na nią reaguje. Buduje krótkie komunikaty ustne i pisemne, przedstawia się, pyta, prosi, dziękuje, przeprasza, odmawia i przekazuje podstawowe informacje. Rozpoznaje sytuacje oficjalne i nieoficjalne, nazywa podstawowe emocje, wskazuje nadawcę i odbiorcę oraz odczytuje proste komunikaty niewerbalne. Z pomocą rozróżnia fakt i opinię..	Samodzielnie bierze udział w prostych rozmowach, słucha rozmówcy i odnosi się do jego wypowiedzi. Formułuje komunikaty zgodne z celem, rozróżnia sposób mówienia w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych, wyraża opinię i krótko ją uzasadnia. Mówi o emocjach i doświadczeniach, używa form grzecznościowych oraz rozpoznaje intencję komunikatu. Odczytuje podstawowe znaczenie gestu, mimiki i tonu głosu.	Sprawnie prowadzi rozmowę i nawiązuje do wypowiedzi innych osób. Dobiera słownictwo do odbiorcy i okoliczności, jasno przedstawia stanowisko i uzasadnia je. Potrafi mówić o potrzebach i emocjach bez oceniania rozmówcy. Dbą o kulturę języka, świadomie wykorzystuje ton głosu, mimikę i gesty oraz poprawnie określa elementy sytuacji komunikacyjnej. Pewnie odróżnia fakty od opinii.	Aktywnie uczestniczy w rozmowie i potrafi ją podtrzymać. Precyzyjnie dostosowuje środki językowe do celu, odbiorcy i sytuacji, argumentuje własne stanowisko oraz zachowuje kulturę wypowiedzi w dyskusji. Empatycznie reaguje na emocje rozmówcy i świadomie wykorzystuje komunikację niewerbalną. Rozpoznaje intencje wyrażone pośrednio, analizuje wpływ sytuacji na komunikat i ocenia skuteczność własnej wypowiedzi	Prowadzi rozmowę dojrzałą, odpowiedzialnie i z uwzględnieniem perspektywy innych osób. Elastycznie dostosowuje formę, styl i środki językowe do zmieniającej się sytuacji. Buduje przekonujące wypowiedzi, trafnie argumentuje, łączy komunikację słowną i niewerbalną oraz wyraża własne potrzeby z poszanowaniem granic innych. Rozpoznaje konsekwencje niewłaściwej komunikacji, modyfikuje własne zachowanie i wykorzystuje kompetencje komunikacyjne w pracy zespołowej i projektowej.

Obszar	2 – dopuszczająca	3 – dostateczna	4 – dobra	5 – bardzo dobra	6 – celująca
2. ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY	Z pomocą określa temat, bohaterów, miejsce i najważniejsze wydarzenia. Rozróżnia autora, bohatera i narratora, fikcję i rzeczywistość oraz elementy realistyczne i fantastyczne. Rozpoznaje baśń, legendę, opowiadanie i komiks oraz podstawowe pojęcia literackie: bohater, narrator, świat przedstawiony, dialog, wers, strofa, rym i refren. Wskazuje podstawowe środki stylistyczne i informacje podane wprost. Krótko mówi o swoich wrażeniach i czyta przygotowany tekst głośno.	Określa temat i główną myśl prostego utworu, porządkuje wydarzenia i dostrzega związki przyczynowo-skutkowe. Omawia elementy świata przedstawionego, rozpoznaje treści realistyczne i fantastyczne, dostrzega pouczenie baśni oraz wypowiada się o bohaterach. Odróżnia znaczenie dosłowne od przenośnego, wyszukuje informacje jawne i proste informacje pośrednie. Odczytuje treści z komiksu, fotografii, plakatu i prostego przekazu cyfrowego oraz czyta płynnie z podstawową intonacją.	Samodzielnie interpretuje poznane teksty na poziomie odpowiednim dla klasy IV. Określa temat, myśl główną i intencję nadawcy, wyjaśnia rolę narratora i dialogu oraz zależności między wydarzeniami. Porównuje bohaterów, uzasadnia ich ocenę i odnosi ich zachowanie do wartości. Rozpoznaje sensory dosłowne i przenośne, analizuje podstawowe środki stylistyczne, korzysta z terminologii literackiej i czyta z właściwą pauzą oraz intonacją.	Wnikliwie odczytuje poznane teksty i samodzielnie uzasadnia własne interpretacje. Analizuje sposób kreowania bohaterów, narracji i świata przedstawionego, interpretuje informacje pośrednie oraz wyjaśnia wpływ epitetu, porównania, metafory i wyrazu dźwiękonaśladowczego na wyobraźnię i emocje odbiorcy. Świadomie wykorzystuje tempo, pauzę, intonację i barwę głosu. Porównuje sposoby przedstawienia treści w różnych dziedzinach sztuki.	Formułuje oryginalne i przekonujące uzasadnione interpretacje, dostrzegając różne możliwe odczytania utworu. Samodzielnie analizuje relację między formą a znaczeniem dzieła, motywacje bohaterów i ich postawy. Łączy tekst z innymi tekstami kultury oraz własnym doświadczeniem. Wnikliwie analizuje działanie środków stylistycznych i sprawnie postępuje się terminologią literacką i językową.

Obszar	2 – dopuszczająca	3 – dostateczna	4 – dobra	5 – bardzo dobra	6 – celująca
3. ŚWIADOMOŚĆ JĘZYKA	Rozpoznaje rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówki w prostych przykładach, a z pomocą także spójnik. Rozróżnia wyrazy odmienne i nieodmienne, określa podstawowe kategorie gramatyczne rzeczownika, przymiotnika i czasownika. Wskazuje podmiot i orzeczenie w prostym zdaniu, odróżnia zdanie od równoważnika oraz zdanie pojedyncze od złożonego. Zna alfabet, posługuje się prostymi synonimami i antonimami, rozpoznaje znaczenie dostowne i przenośne, dzieli wyrazy na sylaby i stosuje podstawowe zasady ortografii.	Poprawnie rozpoznaje poznane części mowy i stosuje ich podstawowe formy. Określa osobę, liczbę, rodzaj i czas czasownika oraz przypadek, liczbę i rodzaj rzeczownika i przymiotnika. Rozróżnia formy męskoosobowe i niemęskoosobowe, rozpoznaje funkcję przymiotnika i przysłówka, buduje poprawne zdania i rozpoznaje podmiot oraz orzeczenie. Korzysta z alfabetu i słownika ortograficznego, stosuje synonimy, antonimy, frazeologizmy i przysłówia oraz poznane reguły ortograficzne i podstawową interpunkcję.	Sprawnie wykorzystuje wiedzę gramatyczną w mowie i piśmie. Poprawnie stosuje formy poznanych części mowy, wyjaśnia zależności między wyrazami w wypowiedzeniu, buduje różnorodne zdania i dobiera ich typ do intencji. Korzysta ze słowników, wzbogaca wypowiedzi słownictwem, rozpoznaje wieloznaczność i znaczenia przenośne. Stosuje reguły ortograficzne, potrafi uzasadnić część zapisów oraz samodzielnie znajduje i poprawia własne błędy.	Świadomie wykorzystuje wiedzę o języku podczas tworzenia i odbioru wypowiedzi. Różnicuje składnię i słownictwo zależnie od celu, wyjaśnia funkcje poznanych części mowy i zdania, funkcjonalnie korzysta ze słowników i środków wzbogacających wypowiedź. Poprawnie stosuje ortografię i interpunkcję, uzasadnia pisownię na podstawie poznanych reguł, wymiany głosek lub formy wyrazu oraz skutecznie redaguje i koryguje własny tekst.	Twórczo wykorzystuje wiedzę językową do osiągania zamierzonych efektów. Pokazuje, jak zmiana formy wyrazu lub konstrukcji zdania może zmienić znaczenie, świadomie różnicuje słownictwo i składnię oraz proponuje kilka poprawnych sposobów wyrażenia tej samej myśli. Samodzielnie rozwiązuje problemy językowe z wykorzystaniem słowników i innych źródeł, niemal bezbłędnie stosuje i uzasadnia poznane zasady oraz przeprowadza wieloetapową redakcję tekstu.

Obszar	2 – dopuszczająca	3 – dostateczna	4 – dobra	5 – bardzo dobra	6 – celująca
4. TWORZENIE WYPOWIEDZI	Z pomocą uzupełnia prostą notatkę, tabelę lub schemat, odpowiada na pytania dotyczące tekstu i porządkuje elementy planu. Według wzoru tworzy zaproszenie, przepis, wiadomość lub zasady zabawy. Zna podstawową budowę listu i wiadomości elektronicznej. W kilku zdaniach opowiada o wydarzeniu lub tekście, opisuje prosty przedmiot, miejsce, postać albo zwierzę, wyraża opinię i podejmuje próbę jej uzasadnienia. Tworzy krótkie opowiadanie odtwórcze i z pomocą dzieli tekst na akapity..	Samodzielnie sporządza prostą notatkę, tabelę, schemat i plan oraz wybiera najważniejsze informacje. Formuluje pytania, tworzy podstawowe wypowiedzi użytkowe, pisze list i wiadomość elektroniczną. Opowiada wydarzenia chronologicznie, opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, ilustrację lub plakat. Formuluje opinię i uzasadnia ją argumentem lub przykładem, charakteryzuje bohatera na podstawie jego zachowania i tworzy opowiadanie z dialogiem. Zachowuje kompozycję wstęp–rozwińcie–zakończenie i stosuje akapity.	Buduje samodzielne, spójne i logiczne wypowiedzi, odpowiednio dobierając formę do celu i odbiorcy. Tworzy funkcjonalne notatki i plany oraz użytkowe teksty zgodne z przeznaczeniem. Opowiada wydarzenia w logicznym porządku, korzysta z określeń czasu i następstwa, uzasadnia opinię argumentem i przykładem. Tworzy uporządkowane opisy, wnioskuje o cechach bohatera, poprawnie zapisuje dialog, zachowuje kompozycję i dokonuje częściowej autokorekty. Pisze przemyślane, rozbudowane i poprawne wypowiedzi.	Samodzielnie dobiera funkcjonalną formę notatki, tworzy pogłębiające pytania i logiczne plany. Dostosowuje tekst do odbiorcy i sytuacji, buduje uporządkowane relacje, opisy i charakterystyki oraz uzasadnia stanowisko kilkoma argumentami lub przykładami. Tworzy spójne opowiadania z dialogiem, opisem i elementami dynamizującymi akcję. Twórczo pracuje z wierszem, komiksem i scenką oraz samodzielnie poprawia błędy	Samodzielnie wybiera najtrafniejszą formę wypowiedzi i dostosowuje ją do celu. Tworzy oryginalne, wieloaspektowe i funkcjonalne teksty, buduje pogłębione uzasadnienia i przewiduje odmienne stanowiska. Pomysłowo kształtuje akcję, nastrój, przestrzeń i bohaterów, eksperymentuje z formą oraz świadomie wykorzystuje środki językowe i układ graficzny. Samodzielnie redaguje i doskonali teksty, a własną twórczość potrafi wykorzystać do rozpoczęcia działania społecznego, kulturalnego lub projektowego.

Obszar	2 – dopuszczająca	3 – dostateczna	4 – dobra	5 – bardzo dobra	6 – celująca
5. AUTOREFLEKSJA I BUDOWANIE TOŻSAMOŚCI	Rozumie podstawowe znaczenie pojęcia wartości i podaje przykłady dobra, prawdy, sprawiedliwości, wolności i piękna. Wskazuje wartości obecne w prostym tekście, rozpoznaje zachowania pozytywne i negatywne oraz wymienia wspólnoty, do których należy. Podejmuje pracę w parze lub grupie, wykonuje przydzielone zadanie, nazywa własne emocje i rozpoznaje emocje innych. Potrafi wskazać, co zrobił dobrze i co było trudne, przyjmuje informację zwrotną i wie, że w trudnej sytuacji może poprosić o pomoc.	Wyjaśnia pojęcie wartości i rozpoznaje je w tekstach kultury. Wskazuje wartości ważne dla siebie i dostrzega konsekwencje zachowań zgodnych oraz niezgodnych z nimi. Określa swoją rolę w rodzinie, klasie lub innej wspólnocie, angażuje się w pracę zespołową i ocenia własne postępy. Wskazuje mocne strony i trudności, korzysta z informacji zwrotnej, rozpoznaje emocje oraz zna podstawowe sposoby radzenia sobie ze stresem i proszenia o pomoc.	Omawia wartości obecne w tekstach kultury i uzasadnia ich znaczenie. Wyjaśnia konsekwencje postępowania bohaterów, charakteryzuje wspólnoty, do których należy, określa swoją rolę w grupie i rzetelnie wywiązuje się z zadań. Szanuje innych i ich stanowiska, ocenia efekty własnego uczenia się, wykorzystuje informację zwrotną do poprawy, reaguje empatycznie i zna sposoby radzenia sobie ze stresem.	Dostrzega znaczenie wartości dla jednostki i wspólnoty oraz analizuje konsekwencje wyborów bohaterów. Potrafi uzasadnić własny system wartości przy poszanowaniu odmiennych stanowisk. Odpowiedzialnie realizuje rolę w grupie, wspiera innych i bierze odpowiedzialność za wspólny cel. Rzetelnie ocenia osiągnięcia i trudności, planuje działania rozwojowe, wykorzystuje swoje mocne strony, rozpoznaje wpływ emocji na zachowanie i świadomie korzysta z pomocy.	Samodzielnie stawia pytania dotyczące wartości, odpowiedzialności i wspólnoty. Analizuje problemy z różnych perspektyw, dostrzega złożoność decyzji bohaterów i ludzi w sytuacjach rzeczywistych. Podejmuje działania na rzecz grupy i wspólnego dobra, inicjuje rozwiązania i pomaga innym wykorzystywać ich mocne strony. Dokonuje pogłębionej autorefleksji, planuje własny rozwój, konsekwentnie realizuje cele, traktuje błędy jako źródło informacji i dobiera skuteczne strategie radzenia sobie z trudnościami.

Obszar	2 – dopuszczająca	3 – dostateczna	4 – dobra	5 – bardzo dobra	6 – celująca
6. EDUKACJA MEDIALNA	Z pomocą korzysta ze słownika, encyklopedii, czasopisma, katalogu lub wskazanej strony. Wybiera informację potrzebną do zadania, rozróżnia prosty fakt i opinię oraz wie, że źródła internetowe mogą różnić się wiarygodnością. Rozpoznaje reklamę, produkt, usługę i hasło reklamowe, rozumie podstawowy cel reklamy, zna zasady netykiety i ochrony danych. Wie, że niepokojące treści należy zgłosić dorosłemu i rozumie potrzebę ograniczania czasu przed ekranem.	Samodzielnie korzysta z podstawowych źródeł tradycyjnych i cyfrowych i wybiera informacje potrzebne do zadania. Odróżnia fakt od opinii, dostrzega różną wiarygodność źródeł, rozpoznaje reklamę społeczną, plakat i mem oraz wskazuje elementy wpływające na odbiorcę. Wyjaśnia cel reklamy, przestrzega netykiety, chroni dane i wizerunek, zna sposoby reagowania na zagrożenia oraz podstawowe zasady higieny cyfrowej.	Samodzielnie wyszukuje i selekcionuje informacje, dobiera źródło do celu i porównuje przekazy. Odróżnia fakt od opinii i uzasadnia swoje stanowisko, rozpoznaje podstawowe oznaki niewiarygodności źródła. Analizuje reklamę, plakat, mem i reklamę społeczną, wskazuje środki perswazji i wyjaśnia ich działanie. Przestrzega zasad ochrony danych i netykiety, właściwie reaguje na niepokojące treści i planuje czas korzystania z urządzeń.	Sprawnie korzysta z kilku źródeł i dopasowuje je do celu. Porównuje informacje, uzasadnia ocenę wiarygodności źródła i bezbłędnie rozróżnia fakt i opinię. Analizuje język reklamy, plakatu, memu i reklamy społecznej oraz wyjaśnia rolę obrazu, hasła i emocji. Rozumie mechanizmy perswazji, świadomie stosuje zasady bezpieczeństwa i ochrony wizerunku, rozpoznaje skutki nadmiernego korzystania z technologii i planuje higieniczne korzystanie z urządzeń.	Samodzielnie dobiera źródła i krytycznie ocenia ich wiarygodność. Porównuje informacje oraz rozróżnia fakt, opinię i sugestię. Analizuje wpływ języka, obrazu i emocji na odbiorcę, rozpoznaje ukryte cele przekazów perswazyjnych i samodzielnie tworzy komunikaty informacyjne lub perswazyjne. Świadomie chroni dane, prywatność, wizerunek i prawa autorskie, proponuje działania zwiększające bezpieczeństwo cyfrowe grupy oraz inicjuje działania związane z higieną cyfrową.

Obszar	2 – dopuszczająca	3 – dostateczna	4 – dobra	5 – bardzo dobra	6 – celująca
7. PRAKTYKI LEKTUROWE	Podejmuje próbę czytania wskazanych tekstów i przedstawia	.Samodzielnie wybiera tekst zgodny z zainteresowaniami i	Świadomie wybiera teksty i uzasadnia swoje preferencje.	Świadomie określa własne preferencje czytelnicze, formułuje	Traktuje czytanie jako sposób poznawania siebie, innych ludzi i

	pierwsze wrażenia. Wskazuje zapamiętanego bohatera lub wydarzenie, a z pomocą wybiera tekst albo komiks i krótko uzasadnia wybór. Przy wsparciu planuje czytanie dłuższego tekstu, zna podstawową treść omawianych baśni i legend, rozpoznaje krótkie utwory narracyjne i liryczne oraz wie, że „Mazurek Dąbrowskiego” jest hymnem Polski. Rozpoznaje film, teatr, malarstwo, rzeźbę, muzykę i komiks jako dziedziny sztuki Systematycznie interesuje się czytaniem i samodzielnie poszerza wybór lektur.	uzasadnia swój wybór. Planuje czytanie dłuższego utworu, systematycznie czyta poznawane teksty i dzieli się wrażeniami. Wypowiada się o bohaterach, wydarzeniach i problemach utworu, rozpoznaje tematy związane m.in. z rodziną, przyjaźnią, emocjami, relacjami, przyrodą i wspólnotą. Zna treść omawianych baśni i legend, rozumie znaczenie hymnu Polski i wypowiada się o poznanych dziełach różnych dziedzin sztuki.	Samodzielnie planuje i realizuje czytanie, przedstawia pierwsze wrażenia i uzasadnia je, omawia bohaterów, wydarzenia i problematykę utworu oraz odnosi treści lektury do własnych doświadczeń. Interpretuje poznane utwory narracyjne i liryczne, wyjaśnia kulturowe znaczenie baśni i legend, rozumie znaczenie hymnu jako symbolu narodowego. Porównuje utwór z jego adaptacją i potrafi polecić książkę.	pogłębione opinie o utworach i wyjaśnia wpływ lektury na własne myśli i emocje. Prowadzi rozmowę o problematyce dłuższych tekstów, porównuje przedstawienie tego samego tematu w literaturze, teatrze, filmie, malarstwie, muzyce i komiksie. Wyjaśnia kulturowe znaczenie poznanych tekstów i przygotowuje przemyślane rekomendacje.	świata. Twórczo poszerza krąg lektur, zestawia motywy, bohaterów i problemy różnych tekstów oraz wykorzystuje wcześniejsze lektury podczas interpretowania nowych utworów. Formułuje oryginalne i pogłębione opinie, inicjuje rozmowy o książkach i tworzy twórcze rekomendacje. Podejmuje działania zachęcające innych do czytania, analizuje własne nawyki czytelnicze i świadomie planuje ich rozwijanie.
--	--	---	---	---	---

Obszar	2 – dopuszczająca	3 – dostateczna	4 – dobra	5 – bardzo dobra	6 – celująca
8. DOŚWIADCZENIA EDUKACYJNE	Uczestniczy w szkolnym wydarzeniu kulturalnym i wykonuje proste zadanie podczas przygotowania scenki, spektaklu lub słuchowiska. Z pomocą współtworzy element projektu związanego z lekturą, bierze udział w prostym działaniu promującym czytelnictwo, korzysta ze wsparcia nauczyciela i grupy oraz przestrzega podstawowych zasad współpracy. przebieg i rezultat przedsięwzięcia, formułując wnioski na przyszłość.	Aktywnie uczestniczy w wydarzeniu kulturalnym i przedstawia podstawowe wrażenia. Wykonuje przydzielone zadanie podczas przygotowania spektaklu lub słuchowiska, współtworzy prostą adaptację tekstu oraz bierze udział w projekcie związanym z lekturą, np. przygotowując okładkę, komiks, element gry lub scenkę. Uczestniczy w działaniach promujących czytelnictwo i przestrzega zasad współpracy.	Odpowiedzialnie uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych, opisuje swoje wrażenia i wskazuje istotny element wydarzenia. Współtworzy adaptację tekstu, wnosi własne pomysły do projektu i współpracuje przy tworzeniu gry, komiksu, scenki, okładki lub improwizacji. Przestrzega terminów i zasad pracy zespołowej oraz aktywnie uczestniczy w projekcie czytelniczym.	Świadomie uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych i potrafi uzasadnić własną opinię. Aktywnie współtworzy spektakl, słuchowisko lub adaptację, proponuje rozwiązania projektowe i twórczo realizuje zadania związane z lekturą. Współorganizuje działania promujące czytelnictwo, odpowiedzialnie realizuje przyjętą rolę, ocenia efekt pracy grupy i własny wkład oraz wskazuje obszary wymagające poprawy.	Wykorzystuje udział w wydarzeniach kulturalnych do pogłębionej refleksji i własnej działalności twórczej. Inicjuje rozwiązania podczas pracy nad spektaklem, słuchowiskiem lub adaptacją, twórczo przenosi tekst do nowej formy i proponuje oryginalną koncepcję projektu. Dostosowuje działania do potrzeb odbiorców, inicjuje lub współkoordynuje projekt czytelniczy, pomaga grupie dzielić zadania oraz ocenia

